

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за статистика

**Меѓународна инвестициска позиција на
Република Македонија за 2016 година**

септември 2017 година

Информација за меѓународната инвестициска позиција на Република Македонија за 2016 година

Општи забелешки

Меѓународната инвестициска позиција (МИП) претставува статистички извештај којшто ги прикажува состојбите на надворешните финансиски средства и финансиски обврски на Република Македонија на определен датум, т.е. побарувањата од и обврските кон нерезиденти врз основа на финансиски инструменти.

Како краен резултат на извештајот се прикажува **нето меѓународната инвестициска позиција** на земјата во однос на остатокот од светот. Притоа, позитивната нето меѓународна инвестициска позиција означува дека земјата има повеќе побарувања на нето-основа во однос на обврски кон остатокот од светот, додека негативната нето меѓународна инвестициска позиција значи дека финансиските обврски ги надминуваат финансиските побарувања од нерезидентите.

Анализата на структурата на МИП низ времето овозможува следење на промената во нето-позицијата на поодделните институционални сектори, како и промената во потребите за финансирање на субјектите од одделни институционални сектори и преференцијата на одредени видови финансиски инструменти, а во контекст на макроекономските случувања во земјата и окружувањето. Оттаму, особено во посткризниот период, МИП се третира како еден вид показател за финансиската состојба на земјата и нејзината интегрираност во глобалните финансиски текови, па затоа претставува еден од клучните макроекономски индикатори кои се следат на редовна основа.

За изготвување на МИП се користат различни извори на податоци, а применетата методологија е усогласена со меѓународните стандарди и препораки. Оваа методологија е достапна и до пошироката јавност т.е. објавена на интернет-страницата на Народната банка на Република Македонија.

Анализа на промените на меѓународната инвестициска позиција во 2016 година

На крајот на 2016 година Република Македонија има негативна нето меѓународна инвестициска позиција од 5.576 милиони евра, што претставува 56,5% од БДП. На 31.12.2016 година, Република Македонија располага со финансиски средства од нерезиденти во износ од 5.171,3 милиони евра и со финансиски обврски кон нерезиденти во износ од 10.747,3 милиони евра.

Во споредба со крајот на 2015 година, негативната меѓународна инвестициска позиција е зголемена за 493,3 милиони евра, како резултат на поизразениот раст на финансиските обврски (за 1.092,7 милиони евра) во споредба со растот на финансиските средства (за 599,4 милиони евра).

На страната на **средствата**, во текот на 2016 година зголемување е евидентирано кај речиси сите финансиски инструменти, со најголем придонес на девизните резерви и директните инвестиции.

Од аспект на структурата по одделни финансиски инструменти, и натаму доминантно учество имаат **официјалните девизни резерви** во износ од 2.613,4 милиони евра или 50,5% од вкупните средства, при што во текот на 2016 година, девизните резерви имаат и најзначаен придонес во годишниот раст (351,7 милиони евра). Средствата во **директните инвестиции** учествуваат со 15,7% во вкупните средства, а на крајот на 2016 година достигнуа состојба од 811,9 милиони евра (со најголема застапеност на должничките инструменти од 87%), во услови на годишно зголемување за 157 милиони евра. Побарувањата од комерцијалното работење т.е. **трговските кредити и аванси**, во 2016 година бележат раст од 52,2 милиона евра и изнесуваат 809,6 милиони евра (или 15,7% од вкупните средства). **Валутите и депозитите** во износ од 627,3 милиони евра (или учество од 12,1%), остварија годишно зголемување за 11,9 милиони евра. Вложувањата во форма на **портфолио-инвестиции** на крајот на 2016 година изнесуваат 255,2 милиони евра (4,9% од вкупните средства), а годишниот раст од 42,7 милиони евра главно произлегува од инвестициските активности на домашните финансиски институции на странските пазари, речиси во целост во сопственички инструменти. **Заемите** изнесуваат 52,1 милион евра (1% од вкупните средства), при годишно намалување од 14,9 милиони евра, пред сè заради повисоките наплати на секторите „држава“ и „депозитни институции, освен централната банка“.

Во текот на 2016 година е евидентирано зголемување на **обврските** кај сите финансиски инструменти, а најголем придонес за растот имаат портфолио и директните инвестициите.

Од аспект на структурата на МИП по инструменти, и натаму најголем удел имаат **директните инвестиции** во износ од 5.392,2 милиона евра (50,2% од вкупните обврски), коишто во 2016 година се зголемени за 440,9 милиони евра. Ваквото зголемување кај обврските врз основа на директни инвестиции во 2016 година се објаснува со раст и кај должнички инструменти и кај сопственичкиот капитал (вклучително и реинвестирањето на добивката), за 267,5 и 173,4 милиони евра, соодветно. Како втор најзначаен финансиски инструмент на страна на обврските се издвојуваат **заемите** во износ од 3.014,7 милиони евра (учество од 28,1% во вкупните обврски), при годишно зголемување од 53 милиони евра. Состојбата на обврските по **портфолио-инвестиции** достигна 1.362,2 милиона евра (или учество од 12,7%), при годишен раст од 513,4 милиони евра. Растот на обврските кај овој инструмент во

целост произлегува од промените кај должничките хартии од вредност т.е. еврообврзниците издадени од државата (за 522 милиона евра), додека обврските по сопственички хартии од вредност бележат намалување (за 9 милиони евра). Обврските врз основа на **трговски кредити и аванси** кон нерезиденти изнесуваат 714,6 милиони евра (6,6% од вкупните обврски) и во 2016 година се зголемени за 57,9 милиони евра. **Валутите и депозитите, останатиот сопственички капитал, како и специјалните права на влечење** се помалку значајни финансиски инструменти на страната на обврските, со збирно учество од 2,5% во вкупните надворешни обврски, односно 263 милиони евра.

Анализата од аспект на **институционалните сектори** покажува дека кај сите сектори, со исклучок на централната банка, промените остварени во текот на 2016 година делуваат во насока на зголемување на негативната МИП, нето.

Секторот **„држава“** е нето-должник кон странство и во текот на 2016 година бележи зголемување на негативната МИП, нето, од 436 милиони евра, главно заради раст на страната на обврските.

Во текот на 2016 година, **„останатите сектори“** бележат зголемување на негативната МИП, нето, за 375,9 милиони евра. На страната на обврските е регистрирано зголемување за 632,2 милиона евра, главно врз основа на директни инвестиции (за 402,2 милиона евра). На страната на средствата, бележиме годишен раст од 256,3 милиони евра, при позначајно зголемување на директните инвестиции и трговските кредити за 157 и 52,2 милиони евра, соодветно.

Кај секторот **„депозитни институции, освен централната банка“** во 2016 година е забележано зголемување на негативната МИП, нето, за 33,1 милион евра. Најголем дел од промената произлегува од зголемувањето на обврските (за 39,6 милиони евра) и тоа пред сè како резултат на раст на обврските од директните инвестиции (за 38,7 милиони евра), додека растот на обврските врз основа на останати инвестиции (за 5,7 милиони евра) е речиси целосно нетиран со намалувањето на обврските кај портфолио-инвестициите (за 4,8 милиони евра). Во рамки на останатите инвестиции се забележува раст на валутите и депозитите за 25,8 милиони евра, при истовремено намалување на обврските врз основа на заеми (пред сè долгорочни) за 20 милиони евра.

„Централната банка“, како нето-кредитор кон странство, во текот на 2016 година бележи зголемување на МИП, нето, (за 351,7 милиони евра), во целост како резултат на зголемувањето на девизните резерви.

Нето меѓународна инвестициска позиција на поодделни земји

Земја	2015		2016		Разлики	
	во милијарди евра	% од БДП	во милијарди евра	% од БДП	МИП, нето (милијарди евра)	% од БДП (п.п.)
Бугарија	-28.8	-63.6	-24.3	-51.3	4.4	12.3
Хрватска	-34.0	-77.5	-32.5	-71.3	1.4	6.1
Унгарија	-69.9	-63.8	-66.6	-59.3	3.3	4.5
Евروزона	-1,054.3	-10.1	-629.9	-5.9	424.4	4.2
Словенија	-14.9	-38.6	-13.7	-34.5	1.1	4.1
Романија	-81.7	-51.1	-82.9	-49.1	-1.1	2.0
Турција	-346.2	-44.7	-337.9	-43.6	8.3	1.2
Косово	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	-0.3
Македонија	-5.1	-56.1	-5.6	-56.5	-0.5	-0.4
Србија	-34.5	-103.0	-35.5	-104.1	-1.1	-1.2
Грција	-235.6	-134.3	-240.1	-136.5	-4.5	-2.3

Извор: Светска банка, ММФ, интернет-страници на централните банки и пресметки на НБРМ.

Споредбената анализа на МИП, нето, на Република Македонија и други земји, пред сè од регионот, укажува на тоа дека земји со највисоко учество на индикаторот МИП, нето, во однос на БДП, се Грција, Србија и Хрватска. Притоа, во 2016 поинтензивно намалување на овој индикатор е регистрирано кај Бугарија, Хрватска, Унгарија и Словенија, додека кај Грција, Србија и Македонија е забележано зголемување.

Анализирајќи ја структурата на промените на МИП, нето, на одделните земји, главно во регионот, доаѓаме до следните сознанија:

- **Грција** бележи зголемување на негативната меѓународна инвестициска позиција во текот на 2016 година, пред сè како резултат на поинтензивното намалување на средствата во однос на обврските. Во сооднос со БДП, негативната МИП, нето, е зголемена за 2,3 п.п.. На страната на средствата, позначително намалување бележат останатите и директните инвестиции, додека портфолио-инвестициите бележат зголемување. На страната на обврските, позначајното намалување на останатите инвестиции само делумно се нетира со растот кај директните инвестиции. Од аспект на инструментите, промените кај останатите и портфолио-инвестициите се нетираат, така што најголем нето-ефект кој влијае за зголемување на нето-обврските на Грција кон странство има растот кај директните инвестиции.

- Кај **Турција** регистрираме намалување на негативната меѓународна инвестициска позиција за 1,2 п.п. во однос на БДП. Притоа, поизразен е растот на страната на средствата, во однос на обврските. Кај средствата е остварен раст кај сите инструменти, со исклучок на портфолио-инвестициите и девизните резерви. На страната на обврските, зголемувањето главно произлегува од останатите и портфолио-инвестициите, при намалени директни инвестиции. Од аспект на инструментите, на нето-основа, намалувањето на нето-обврските врз основа на директни инвестиции е главната детерминанта за падот на негативната нето инвестициската позиција на Турција.

- **Хрватска** бележи намалување на негативната МИП, нето, речиси во целост како резултат на падот на обврските. Од аспект на инструментите, на нето-основа, најголемо влијание врз намалувањето на негативната МИП, нето, имаат останатите инвестиции (пред сè заемите) и портфолио-инвестициите, што делумно се компензира

со растот на обврските, кои бележат позначајно зголемување врз основа на директни инвестиции.

- Негативната МИП, нето, на **Бугарија** бележи намалување на учеството во БДП за 12,3 п.п., при изразен раст на средствата во однос на обврските. Од аспект на инструментите, остварен е позначаен нето-раст на девизните резерви и останатите инвестиции (во најголем дел врз основа на валути и депозити на секторот „депозитни институции, освен централната банка“).

- Кај **Србија** е регистрирано зголемување на негативната МИП, нето, за 1,2 п.п. од БДП. Зголемувањето произлегува од поинтезивниот раст на страната на обврските, споредено со средствата. Кај финансиските инструменти, растот на нето-обврските врз основа на директни инвестиции делумно е компензиран од намалувањето на нето-обврските по портфолио-инвестиции.

- Кај **еврозоната** е регистрирано намалување на негативната МИП, нето, за 4,2 п.п. во однос на БДП. Главна детерминанта за ваквите промени е растот на нето-средствата врз основа на портфолио-инвестиции во текот на 2016 година.

Директни инвестиции - нето, по земји

Земја	2015		2016		Разлики	
	во милијарди евра	% од БДП	во милијарди евра	% од БДП	ДИ, нето (милијарди евра)	% од БДП (п.п.)
Бугарија	-37.6	-83.2	-38.0	-80.2	-0.4	2.9
Кипар	0.3	1.8	0.8	4.3	0.5	2.5
Словачка	-37.8	-48.1	-37.0	-45.7	0.9	2.4
Турција	-105.2	-13.6	-90.0	-11.6	15.2	2.0
Македонија	-4.3	-47.4	-4.6	-46.4	-0.3	1.0
Еврозона	1,714.9	16.4	1,840.0	17.1	125.1	0.7
Романија	-63.7	-39.8	-67.3	-39.8	-3.6	0.0
Унгарија	-41.8	-38.1	-43.1	-38.4	-1.3	-0.2
Косово	-3.0	-52.3	-3.2	-53.1	-0.2	-0.8
Словенија	-6.1	-15.8	-6.6	-16.7	-0.6	-0.9
Грција	4.1	2.3	-1.7	-1.0	-5.8	-3.3
Србија	-24.0	-71.8	-25.9	-75.9	-1.9	-4.1
Хрватска	-18.8	-42.8	-21.4	-47.0	-2.7	-4.2

Извор: Светска банка, ММФ, интернет-страници на централните банки.

Споредбената анализа на состојбата на директните инвестиции, нето, на дел од земјите од Југоисточна Европа, покажува дека земји со највисоко учество на странски директни инвестиции, нето, во БДП се Бугарија, Србија и Косово (над 50%). Македонија, спаѓа во групата земји со учеството од 30% до 50%, заедно со Хрватска, Словачка, Унгарија и Романија, додека во Словенија, Турција и Грција учеството е значително под 30%. Единствено Кипар, од групата на анализирани земји, има нето побарувања врз основа на директни инвестиции (4,3% од БДП).

Во текот на 2016 година, кај неколку земји е забележано намалување на нето-обврските врз основа на директни инвестиции, изразено како процент од БДП, и тоа: Бугарија, Словачка, Турција и Македонија. Наспроти ова, Хрватска, Србија, Грција, Словенија, Косово и Унгарија бележат зголемување на нето-обврските како процент од БДП.

ПРИЛОГ-ТАБЕЛИ И ГРАФИКОНИ

Табела 1

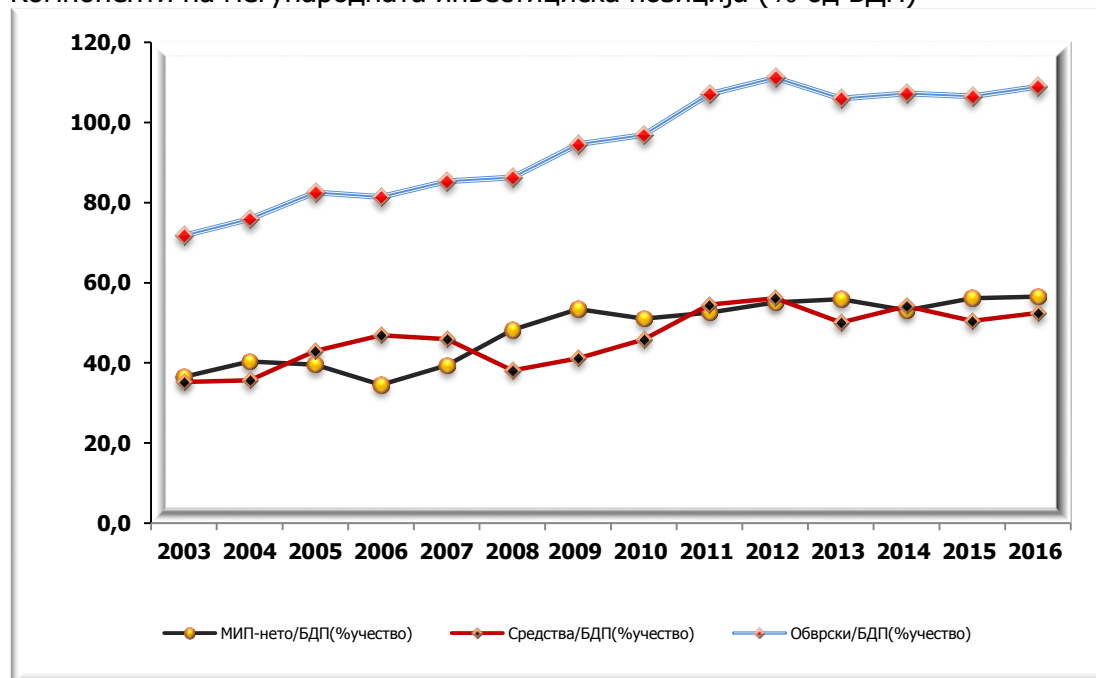
Меѓународна инвестициска позиција 2003 - 2016 година
(милиони евра)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
МИП-нето	-1.599,7	-1.846,2	-1.990,8	-1.887,5	-2.401,2	-3.265,1	-3.612,5	-3.629,5	-3.965,8	-4.177,6	-4.558,4	-4.549,0	-5.082,7	-5.576,0
Средства	1.546,9	1.629,5	2.161,8	2.565,8	2.799,0	2.579,8	2.785,5	3.258,4	4.113,2	4.257,5	4.082,5	4.634,0	4.571,9	5.171,3
Обврски	3.146,6	3.475,7	4.152,6	4.453,3	5.200,2	5.844,9	6.398,0	6.887,9	8.079,0	8.435,1	8.640,8	9.183,0	9.654,6	10.747,3
БДП	4.385,9	4.577,7	5.031,9	5.472,3	6.094,6	6.772,0	6.766,8	7.108,8	7.544,2	7.584,9	8.149,9	8.562,0	9.060,9	9.862,0
МИП-нето/БДП(%учество)	-36,5	-40,3	-39,6	-34,5	-39,4	-48,2	-53,4	-51,1	-52,6	-55,1	-55,9	-53,1	-56,1	-56,5
Средства/БДП(%учество)	35,3	35,6	43,0	46,9	45,9	38,1	41,2	45,8	54,5	56,1	50,1	54,1	50,5	52,4
Обврски/БДП(%учество)	71,7	75,9	82,5	81,4	85,3	86,3	94,6	96,9	107,1	111,2	106,0	107,3	106,6	109,0

Извор: Народна банка на Република Македонија, Државен завод за статистика.

Графикон 1

Компоненти на меѓународната инвестициска позиција (% од БДП)

Извор: Народна банка на Република Македонија, Државен завод за статистика.

Табела 2

МИП на ниво на институционални сектори
(милиони евра)

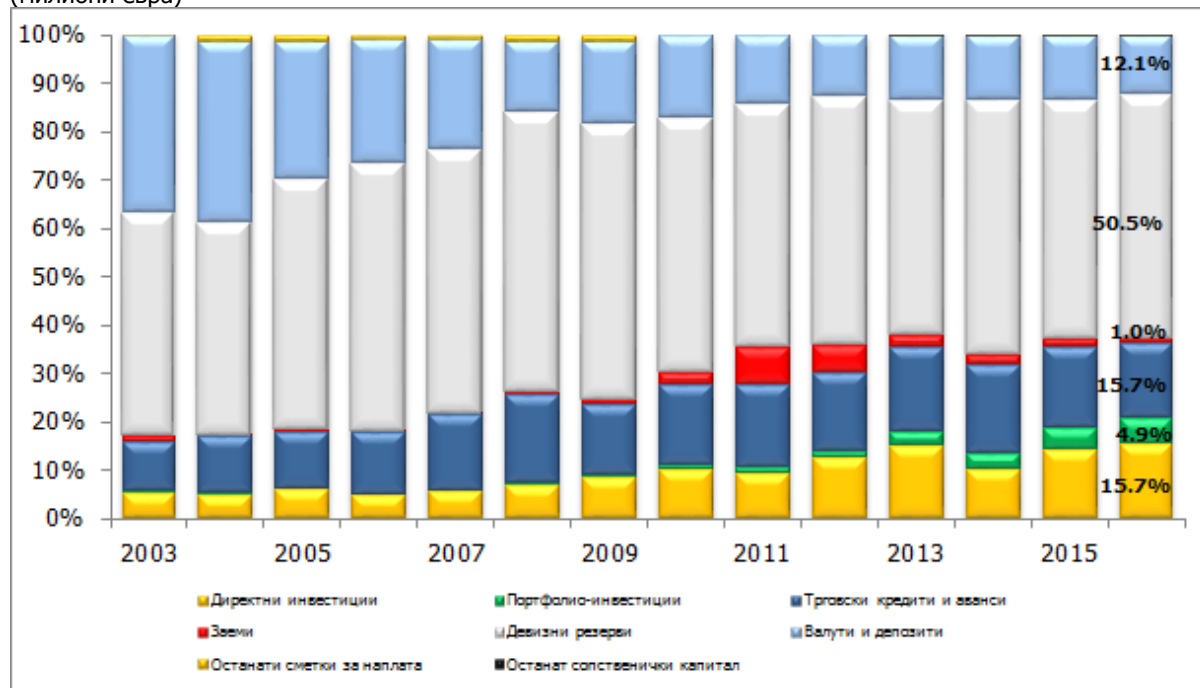
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
МИП, нето - држава	-1.027,0	-1.016,5	-1.282,8	-1.065,6	-897,7	-906,3	-1.055,8	-1.067,8	-1.417,4	-1.539,9	-1.561,0	-2.071,9	-2.072,0	-2.508,0
МИП, нето - централна банка	693,4	673,3	1.073,3	1.382,6	1.532,5	1.486,9	1.526,7	1.638,8	1.991,8	2.095,8	1.920,4	2.358,9	2.179,2	2.530,9
МИП, нето - депозитни институции освен централната банка	270,5	335,5	254,6	131,2	-51,7	-363,9	-361,5	-416,8	-420,6	-536,6	-580,1	-534,5	-541,2	-574,3
МИП, нето - останати сектори	-1.536,7	-1.838,5	-2.035,9	-2.335,8	-2.984,3	-3.481,8	-3.721,9	-3.783,8	-4.119,5	-4.196,8	-4.337,6	-4.301,6	-4.648,7	-5.024,6
МИП, нето	-1.599,7	-1.846,2	-1.990,8	-1.887,5	-2.401,2	-3.265,1	-3.612,5	-3.629,5	-3.965,8	-4.177,6	-4.558,4	-4.549,0	-5.082,7	-5.576,0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 2

Структура на МИП - побарувања од странство според инструменти

(милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Прилог 1

Класификација на меѓународната инвестициска позиција според видот на инвестициите:

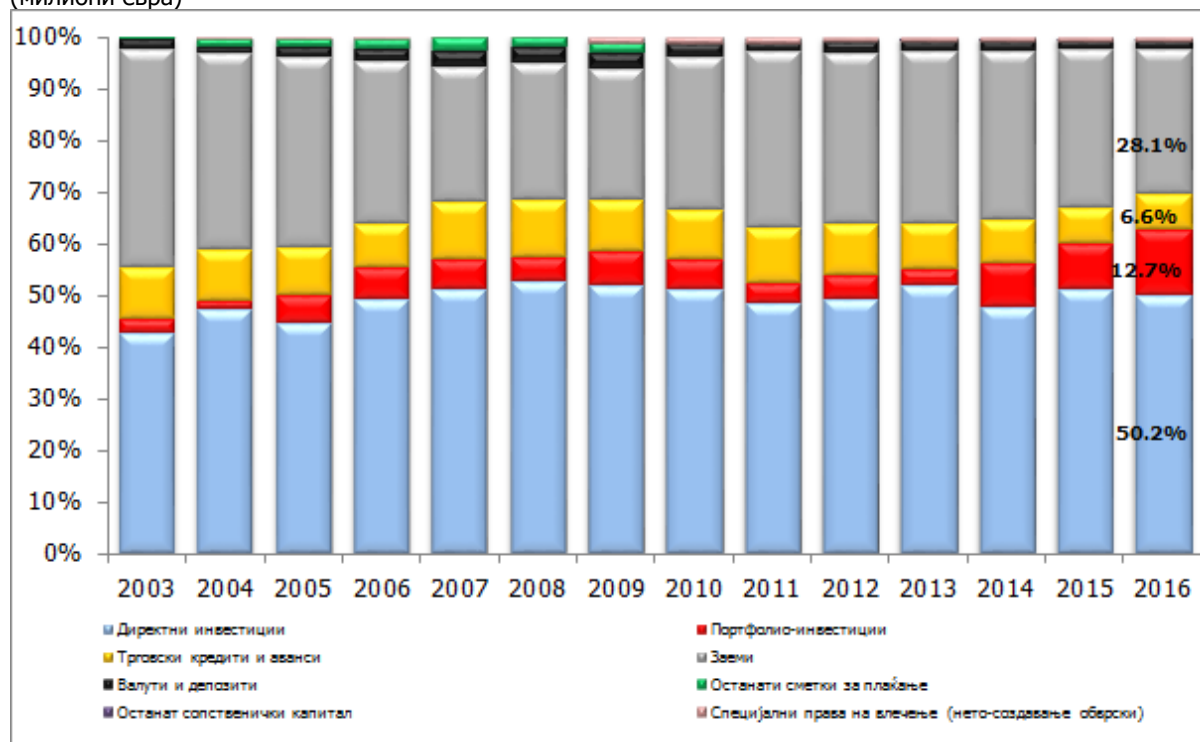
Поделена на два дела како средства и обврски, МИП се состои од пет функционални инвестициски категории и поткатегории, во кои состојбите се класифицирани според видот на инвестирање на следниов начин:

- **Директни инвестиции**, коишто се прикажани според принципот „средства – обврски“ и ги опфаќаат следниве инструменти:
 - сопственички капитал и акции/удели во инвестициски фондови (вклучително и реинвестирањето на добивката); и
 - должнички инструменти;
- **Портфолио-инвестиции**, коишто се поделени на сопственички капитал и акции/удели во инвестициски фондови и должнички хартии од вредност;
- **Финансиски деривати (освен резервите) и опции на вработените за купување акции;**
- **Останати инвестиции**, коишто се поделени на: останат сопственички капитал, валуты и депозити, заеми, шеми за осигурителни, пензиски и стандардизирани гаранции, трговски кредити и аванси, останати сметки за наплата/плаќање и распределбата на специјалните права на влечење и
- **Девизните резерви** се класифицирани според видовите инструменти.

Графикон 3

Структура на МИП – обврски кон странство според инструменти

(милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Прилог 2Странски директни инвестиции

Директните инвестиции ја одразуваат целта за остварување долгорочен интерес помеѓу директниот инвеститор (резидент од една економија) и претпријатието во кое се инвестира (резидент на друга економија). Директните инвестиции ги опфаќаат вложувањата со кои инвеститорот има намера да воспостави долгорочна, трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции се користи минимално учество од 10% (директно или индиректно) во капиталот, согласно со меѓународните препораки и стандарди на шестото издание на Прирачникот за платен биланс и меѓународна инвестициска позиција на Меѓународниот монетарен фонд. Директните инвестиции, покрај иницијалната трансакција на вложување, во себе ги вклучуваат и сите последователни инвестирања помеѓу директниот инвеститор и претпријатието во кое се инвестира. Исто така, во оваа категорија е опфатено и повратното вложување (вложување на претпријатието со директна инвестиција во капиталот на директниот инвеститор од под 10%) и вложувањето помеѓу хоризонтално поврзаните претпријатија во рамки на иста групација (од под 10%).

Основен извор на податоци за директните инвестиции во Република Македонија претставуваат годишните прашалници коишто ги доставуваат резидентните фирми со странски капитал до НБРМ. Прашалниците, меѓу другото, содржат податоци за првичното вложување, остварениот финансиски резултат и меѓукомпанискиот долг.

Портфолио-инвестиции

Портфолио-инвестициите, во согласност со препораките на шестото издание на Прирачникот за платен биланс и меѓународна инвестициска позиција на Меѓународниот монетарен фонд, се дефинираат како вложувања во сопственички капитал, односно сопственички хартии од вредност и акции/удели во инвестициски фондови каде што

инвеститорот поседува помалку од 10% од капиталот, како и вложувањата во должнички хартии од вредност (со исклучок на оние што се вклучени во странските директни инвестиции).

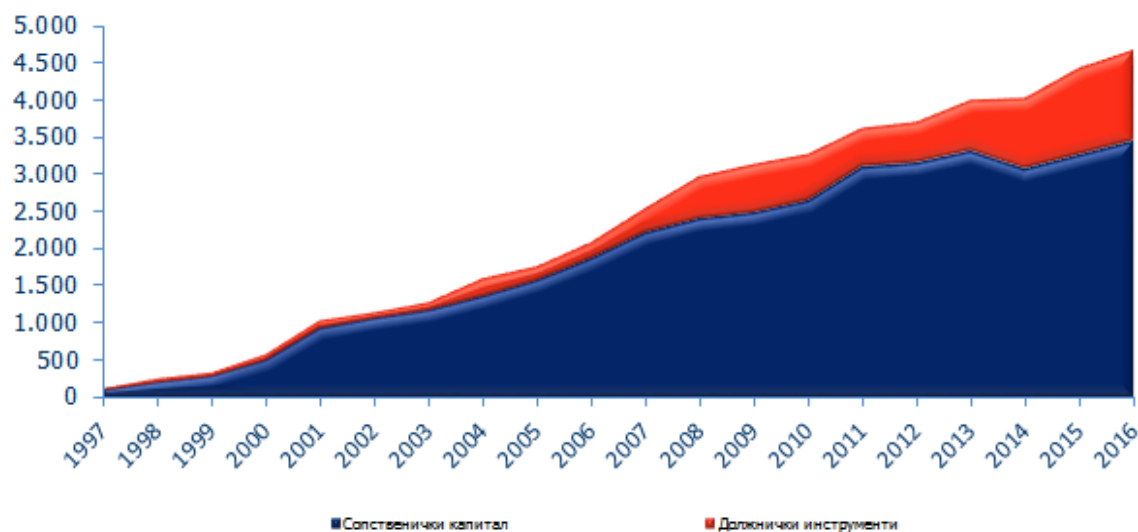
Табела 3: Состојба на директните инвестиции во Република Македонија
(во милиони евра)

Година	Директни инвестиции во земјата								
	Вкупно	Сопственички капитал ²⁾				Должнички инструменти			
		Вложување на директниот инвеститор во претпријатието во кое се инвестира (обврски)	Повратно вложување (средства)	Вложувања помеѓу хоризонтално поврзани претпријатија (нето-обврски)	Вкупно	Вложување на директниот инвеститор во претпријатието во кое се инвестира (обврски)	Повратно вложување (средства)	Вложувања помеѓу хоризонтално поврзани претпријатија (нето-обврски)	Вкупно
	1=5+9	2	3	4	5=2-3+4	6	7	8	9=6-7+8
1997	141.2	102.9	0.0	0.0	102.9	50.5	12.1	0.0	38.3
1998	270.4	219.5	0.0	0.0	219.5	63.7	12.8	0.0	50.9
1999	359.9	284.3	0.0	0.0	284.3	91.3	15.7	0.0	75.6
2000	580.1	497.7	0.0	0.0	497.7	99.3	16.9	0.0	82.3
2001	1,039.2	946.3	0.0	0.0	946.3	133.7	40.8	0.0	92.9
2002	1,160.7	1,056.6	0.0	0.0	1,056.6	150.5	46.3	0.0	104.1
2003	1,292.1	1,182.0	0.0	0.0	1,182.0	158.1	48.0	0.0	110.2
2004	1,610.2	1,366.1	0.0	0.0	1,366.1	280.8	36.7	0.0	244.1
2005	1,769.0	1,579.6	0.0	0.0	1,579.6	263.9	74.5	0.0	189.4
2006	2,098.6	1,863.3	0.0	0.0	1,863.3	316.1	80.9	0.0	235.2
2007	2,545.2	2,226.6	0.0	0.0	2,226.6	424.7	106.1	0.0	318.5
2008	2,968.8	2,407.4	0.0	0.0	2,407.4	675.3	114.0	0.0	561.3
2009	3,141.4	2,481.3	0.0	0.0	2,481.3	830.1	170.0	0.0	660.1
2010	3,256.0	2,642.5	0.0	0.0	2,642.5	860.3	246.9	0.0	613.5
2011	3,615.1	3,110.2	0.0	0.0	3,110.2	789.5	284.5	0.0	504.9
2012	3,685.5	3,148.9	0.0	0.0	3,148.9	980.1	443.4	0.0	536.7
2013	3,980.0	3,311.6	0.0	4.7	3,316.3	1,143.3	479.7	0.0	663.7
2014	4,023.6	3,079.4	0.0	4.8	3,084.2	1,085.2	296.5	150.8	939.5
2015	4,400.1	3,261.6	0.0	5.0	3,266.6	1,218.0	292.8	208.4	1,133.5
2016	4,657.3	3,434.7	0.0	5.3	3,440.0	1,391.5	428.0	253.9	1,217.3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 4

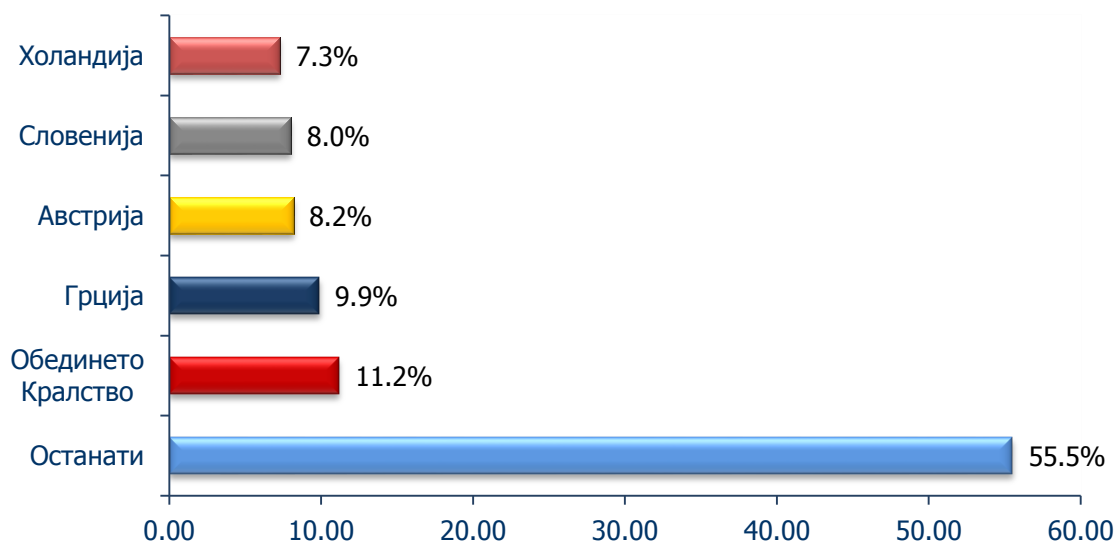
Странски директни инвестиции во Република Македонија
(во милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 5

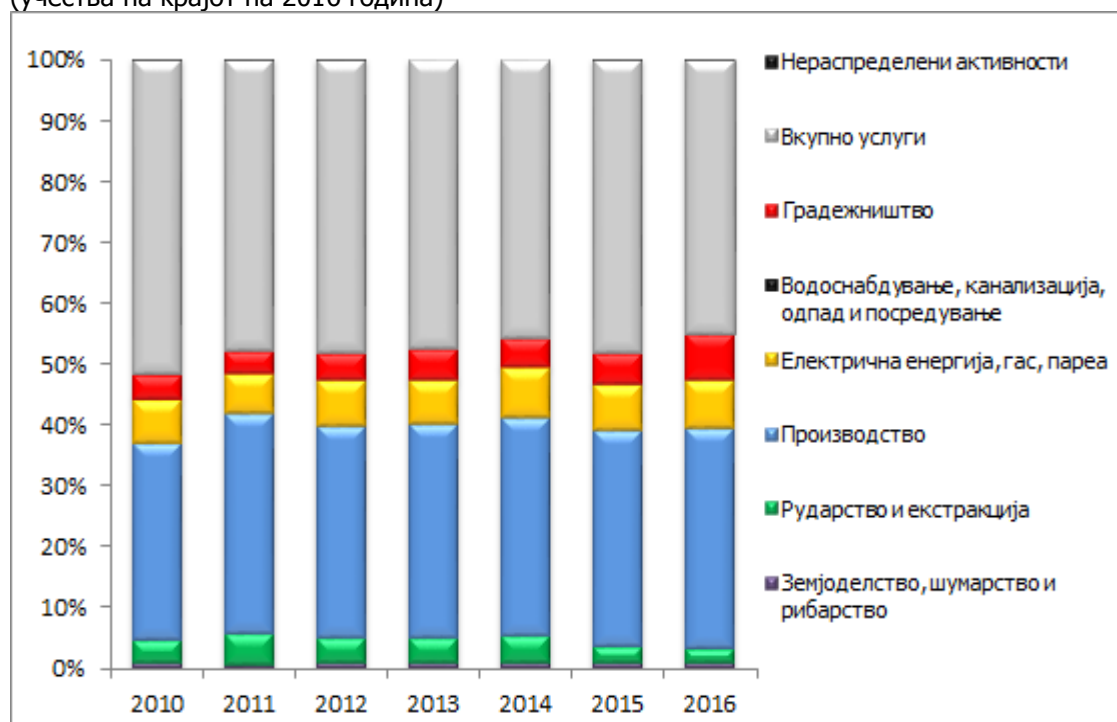
Странски директни инвестиции во Република Македонија, по земји на странските инвеститори
(учества на крајот на 2016 година)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 6

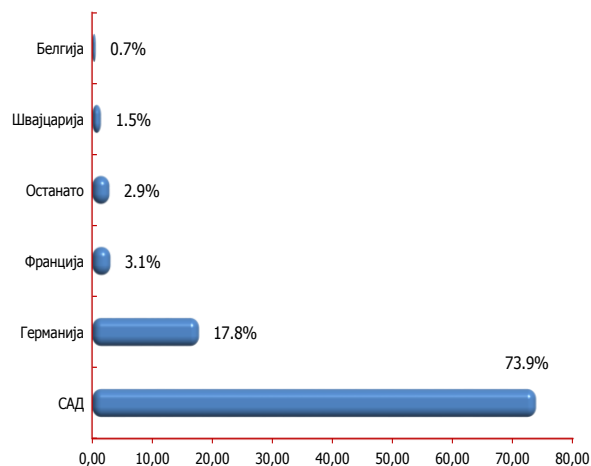
Странски директни инвестиции во Република Македонија, по дејности
(учества на крајот на 2016 година)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 8

Портфолио-инвестиции по земји - **средства** – сопственички ХВ
(учества на крајот на 2016 година)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 7

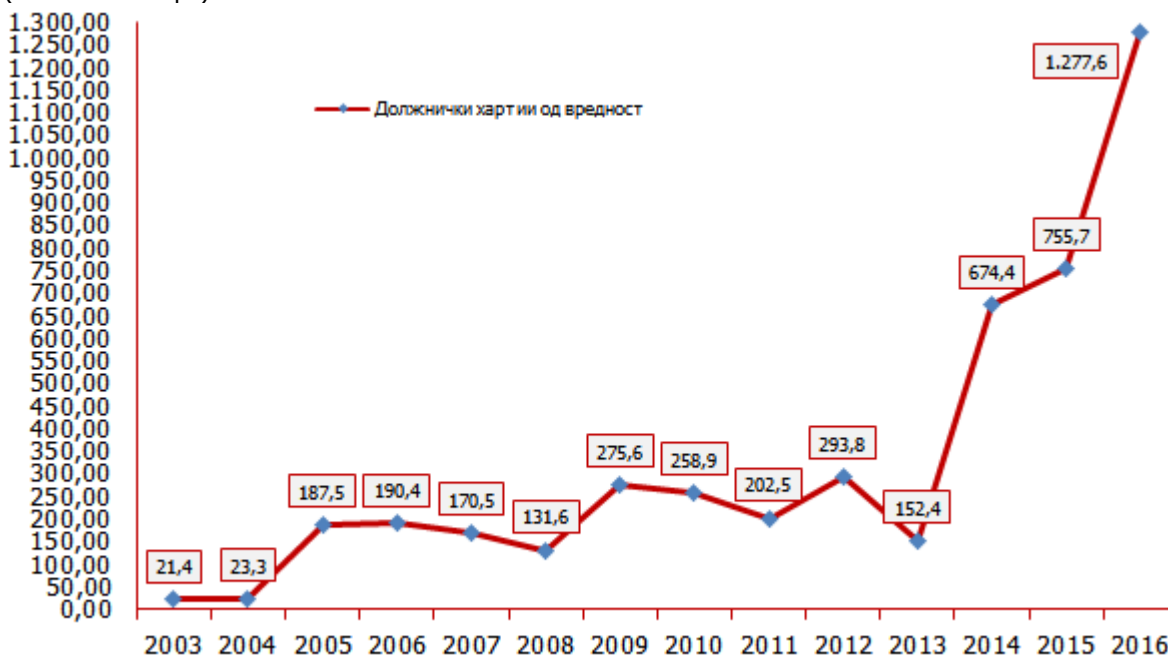
Портфолио-инвестиции по земји - **обврски** – сопственички ХВ
(учества на крајот на 2016 година)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 9

Портфолио-инвестиции – обврски врз основа на домашни должнички хартии од вредност во сопственост на нерезиденти
(во милиони евра)

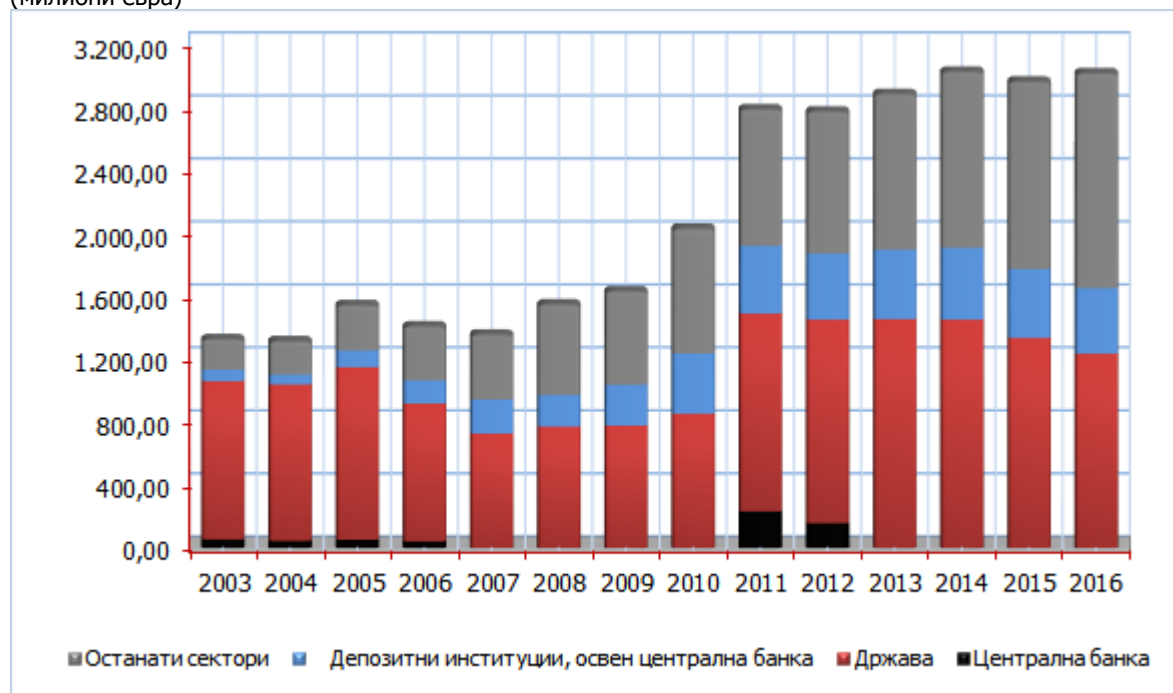
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 4
Обврски врз основа на заеми од странство според должници
(во милиони евра)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Краткорочни заеми	25,93	11,81	54,33	11,65	55,82	14,91	47,59	71,99	258,23	214,03	48,81	53,99	55,68	68,82
- Централна банка	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	232,53	157,57	0,00	0,00	0,00	0,00
- Депозитни институции, освен централна банка	8,71	7,04	1,30	0,00	16,50	0,00	40,00	3,71	0,00	0,00	0,00	0,00	2,01	2,37
- Останати сектори	17,22	4,78	53,03	11,65	39,32	14,91	7,59	68,28	25,70	56,47	48,81	53,99	53,68	66,44
Долгорочни заеми	1.300,22	1.302,60	1.488,56	1.395,56	1.299,95	1.532,02	1.583,12	1.956,46	2.527,67	2.557,80	2.834,32	2.970,46	2.906,05	2.945,87
- Централна банка	54,70	45,97	52,66	42,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Држава	1.005,54	993,20	1.095,36	875,19	727,22	771,22	777,60	852,57	1.256,76	1.292,88	1.453,20	1.449,85	1.334,56	1.233,87
- Депозитни институции, освен централна банка	64,04	55,79	106,40	146,31	199,81	201,14	220,10	379,26	430,71	420,16	440,95	456,76	435,46	415,07
- Останати сектори	175,94	207,63	234,14	331,68	372,92	559,66	585,43	724,64	840,20	844,76	940,17	1.063,85	1.136,04	1.296,93
Вкупно заеми	1.326,15	1.314,41	1.542,89	1.407,22	1.355,77	1.546,93	1.630,72	2.028,45	2.785,90	2.771,83	2.883,12	3.024,45	2.961,74	3.014,69
БДП	4.217,00	4.577,71	5.031,87	5.472,27	6.094,57	6.772,02	6.766,81	7.108,76	7.544,20	7.584,92	8.149,87	8.562,27	9.060,90	9.862,04
Краткорочни заеми/Вкупно заеми (%)	1,96	0,90	3,52	0,83	4,12	0,96	2,92	3,55	9,27	7,72	1,69	1,78	1,88	2,28
Долгорочни заеми/Вкупно заеми (%)	98,04	99,10	96,48	99,17	95,88	99,04	97,08	96,45	90,73	92,28	98,31	98,22	98,12	97,72
Вкупно заеми/БДП (%)	31,45	28,71	30,66	25,72	22,25	22,84	24,10	28,53	36,93	36,54	35,38	35,32	32,69	30,57

Извор: Народна банка на Република Македонија, Државен завод за статистика.

Графикон 10
Обврски врз основа на заеми од странство според должници
(милиони евра)

Извор: Народна банка на Република Македонија.